

รายงานผลการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมโรคติดต่ออุบัติใหม่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564

1. สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ

โรคติดต่ออุบัติใหม่ที่ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขและต้องติดตามสถานการณ์พร้อมทั้งจัดทำแผนเตรียมการรองรับในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคเพื่อมิให้เกิดการแพร่ระบาดในวงกว้างในประเทศ ได้แก่ โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome: MERS) โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา (Ebola Virus Disease: EVD) โรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) ที่มีการแพร่ระบาดในหลายพื้นที่ ถึงแม้ขณะนี้ยังไม่มี การระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีการเดินทางของคนไทยจากต่างประเทศเข้ามาอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมี การผ่อนปรนให้มีการเดินทางของต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยได้ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2564 จึงอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการ ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้

โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome: MERS) สถานการณ์ ในต่างประเทศ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 พบทั่วโลกมีผู้ป่วย 2,578 ราย เสียชีวิต 882 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 34.4 กระจายใน 27 ประเทศ โดยพบผู้ป่วยในประเทศซาอุดีอาระเบียมากที่สุด จำนวน 2,178 ราย เสียชีวิต 810 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตาย ร้อยละ 37.2 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ส่วนใหญ่ยังคง เป็นกลุ่มอายุ 50-59 ปี รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-39 ปี ส่วนกลุ่มอายุ 70-79 ปี มักเป็นผู้ติดเชื้อที่เกิดจากการติดเชื้อซ้ำ (secondary case) นอกจากนี้ผู้ป่วยจากต่างประเทศที่เดินทางเข้ามารับการ รักษาอย่างต่อเนื่องในไทยตามนโยบายศูนย์กลางบริการด้านสุขภาพนานาชาติ (Medical hub) และมีประชาชนชาวไทย เดินทางไปประกอบพิธีทางศาสนา และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าพื้นที่ที่มีการระบาด และที่เดินทางเข้าไทย นอกจากนี้ ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังจากกองระบาดวิทยา ยังมีรายงานผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การสอบสวนโรคอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ทุกรายตรวจไม่พบสารพันธุกรรมของเชื้อ MERS-CoV

โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา (Ebola Virus Disease: EVD) องค์การอนามัยโลก รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก การระบาดของโรคอีโบลารั้งล่าสุดนี้เริ่มต้นที่ North Kivu ในเดือน กุมภาพันธ์ 2564 หลังจากมีการประกาศการระบาดก่อนหน้านี้ในจังหวัดเดียวกัน เป็นครั้งที่ 4 ในรอบ 3 ปี ในการระบาด ครั้งล่าสุดได้รับข้อมูลว่า ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2564 ขณะนี้มีผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันแล้ว 11 ราย และมีผู้เสียชีวิต 6 ราย รักษาหายอีก 6 ราย ผลการจัดลำดับจีโนมพบว่าตรวจพบเชื่อมโยงกับการระบาดก่อนหน้านี้ แต่ยังไม่สามารถระบุ แหล่งที่มาของการติดเชื้อได้ ในส่วนของประเทศไทย มีผู้เดินทางจากประเทศคองโก ประมาณ 50 คนต่อเดือนมาจาก 2 สายการบินหลัก คือ เอธิโอเปียแอร์ไลน์ (ET) และเคนย่าแอร์เวย์ (KQ) วันละ 2 เที่ยวบิน ซึ่งมีทุกวัน และบางส่วนอาจจะมี การต่อเครื่อง มาจากสายการบินจากตะวันออกกลางบ้างแต่มีจำนวนน้อย

โรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) ที่เฝ้าระวังมี 6 สายพันธุ์ที่สำคัญ เนื่องจากยังคงมีการแพร่ระบาด อย่างต่อเนื่อง ทั้งในสัตว์ และคน ได้แก่ สายพันธุ์ H5N1 H5N6 H7N4 H7N9 H9N2 H10N3 โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1ตั้งแต่ มกราคม 2546 – 13 มกราคม 2565 มีผู้ติดเชื้อไข้หวัดนก สายพันธุ์H5N1 ใน 18 ประเทศ จำนวน 863 ราย เสียชีวิต 456 ราย คิดเป็นร้อยละ 53 ได้รับรายงานพบผู้ติดเชื้อรายสุดท้าย สถานการณ์โรคไข้หวัดนก สายพันธุ์A (H5N6) ระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2565 ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ รายงานจากภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก ตั้งแต่ มกราคม 2546 พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H5N6) สะสม 66 ราย เสียชีวิต 29 ราย เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม

2564 จากประเทศอินเดียอย่างไรก็ตามยังคงมีรายงานเหตุการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ในหลายพื้นที่ทั่วโลก สายพันธุ์ A (H7N9) ระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2565 ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ รายงานจากทาง ห้องปฏิบัติการทั้งหมด 1,568 ราย ผู้เสียชีวิต 616 ราย คิดเป็นร้อยละ 39 สายพันธุ์ A (H9N2) ระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2565 ไม่พบผู้ป่วยติดเชื้อรายใหม่ WHO ในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก รายงานว่ามีผู้ติดเชื้อทั้งหมด 21 ราย ตั้งแต่ปี 2558- 2564 มีผู้ติดเชื้อสะสม 66 ราย พบผู้ติดเชื้อ 2 ราย รายสุดท้ายจากประเทศจีน โดยเริ่มมีอาการวันที่ 13 ธันวาคม 2564 มีรายงาน พบการกลายพันธุ์ในยีน hemagglutinin ในสัตว์ปีกสูง พบผู้ติดเชื้อ 33 ราย ในประเทศ ไต้หวันและจีน สายพันธุ์ A (H9N2) ระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 3 กุมภาพันธ์ 2565 ไม่พบผู้ป่วยติดเชื้อรายใหม่ WHO ในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก รายงานว่ามีผู้ติดเชื้อทั้งหมด 21 ราย ตั้งแต่ปี 2558-2564 มีผู้ติดเชื้อสะสม 66 ราย พบผู้ติดเชื้อ 2 ราย รายสุดท้ายจากประเทศจีน โดยเริ่มมีอาการวันที่ 13 ธันวาคม 2564 สถานการณ์โรคไข้หวัดนก สายพันธุ์ A (H10N3) ระหว่างวันที่ 7 – 13 มกราคม 2565 ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ รายงานทั่วโลก ได้รับการยืนยันทางห้องปฏิบัติการ พบผู้ติดเชื้อยืนยัน 1 ราย

ดังนั้นในปี 2565 กองโรคติดต่อทั่วไป ยังคงต้องเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์โรคติดต่ออุบัติใหม่ อย่างต่อเนื่อง และพัฒนามาตรการรองรับเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่อื่นๆ ที่อาจเกิดการแพร่ระบาดขึ้นในประเทศ

2. เป้าหมายการลดโรคและภัยสุขภาพ :

2.1 ผลผลิตของโครงการ

ลำดับ	ผลผลิตของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ
1	สรุปผลการทบทวนแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่	1	เรื่อง

2.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ลำดับ	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ
1	หน่วยงานเครือข่ายมีแผนประกอบกิจการของหน่วยงาน	80	ร้อยละ
2	ร้อยละของกิจกรรมดำเนินการแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด	80	ร้อยละ

3. ผลการดำเนินงาน

3.1 ผลการดำเนินงานภาพรวมแผนงาน/โครงการ (small success)

- จัดประชุมเตรียมการทบทวนแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่

4. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน :

บุคลากรภายใน มีภารกิจภายนอกที่ได้รับคำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจฉุกเฉินเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีระยะเวลาในการการเตรียมการน้อย

ผู้เข้าร่วมประชุม ไม่สามารถเดินทางมาเข้าร่วมด้วยตนเองได้ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดในพื้นที่

5. ความต้องการขอรับการสนับสนุน

ขอรับสื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางด้านการป้องกันโรคติดต่ออุบัติใหม่จากหน่วยงานส่วนกลางเพื่อสร้างรู้ความตระหนักจากโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออันตราย

6. แนวทางการดำเนินงานรอบ 9 เดือน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

- จัดประชุมทบทวนแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่

สรุปผลการดำเนินงานที่สอดคล้องภายใต้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

การดำเนินงานเตรียมความพร้อมป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่ผ่านมามีในช่วง ปี 2560 – 2564 ซึ่งดำเนินการภายใต้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 โดยในช่วงปี 2560 อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ ซึ่งดูแลงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ซึ่งต่อมาได้มีการปรับโครงสร้างจากสำนักฯ เป็นกลุ่มงานโรคติดต่ออุบัติใหม่อยู่ในความรับผิดชอบของกองโรคติดต่อทั่วไป และดำเนินงานในด้านการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ โรคไข้หวัดนก และโรคเมอร์ส ดำเนินการพัฒนาและจัดทำแนวทาง คู่มือในการป้องกัน และควบคุมโรค การติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ และประเมินความเสี่ยงของโรค และสื่อสารมาตรการในการป้องกัน และควบคุมโรค ให้แก่หน่วยงานเครือข่าย ตามสถานการณ์โรคในแต่ละช่วงเวลา

ในช่วงระหว่าง ปี 2560 - 2562 ภารกิจสำคัญ ได้แก่ 1. ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ปี 2564 – 2566 เนื่องจากองค์การอนามัยโลกเห็นความสำคัญ และขอให้ประเทศสมาชิกประเมินตนเองในด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ ซึ่งจากการทบทวนของคณะกรรมการพบว่าประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกัน และแก้ไขปัญหาระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 แต่ไม่มีความจำเพาะสำหรับโรคไข้หวัดใหญ่ 2. ฝึกซ้อมแผนบูรณาการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน กรณีโรคไข้หวัดนก (นราธิวาส – รัฐกาลันตัน) ระหว่างวันที่ 24 - 25 มกราคม 2561 ณ โรงพยาบาลสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในการฝึกซ้อมแผนโรคติดต่ออุบัติใหม่ โดยนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติให้กับบุคลากร ในการเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขของหน่วยงาน ให้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงความสำเร็จในการช่วยเหลือประชาชน ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งลดความสูญเสียด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเป้าหมายหน่วยงานเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการ ได้แก่ สหพันธ์รัฐมาเลเซีย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศจังหวัดนราธิวาส โรงพยาบาลสุโขทัย-ลก โรงพยาบาลชุมชนวัง โรงพยาบาลตากใบสาธารณสุขอำเภอสุโขทัย-ลก สาธารณสุขอำเภอวัง สาธารณสุขอำเภอตากใบ ศูนย์แพทย์ทหารบกจังหวัดชายแดนใต้ หน่วยเฉพาะกิจนราธิวาส 30 สำนักงานประสานงานชายแดนไทย – มาเลเซีย ปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ

ในช่วงระหว่าง ปี 2563 – 2564 ช่วงปลายปี 2563 เริ่มมีข่าวการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 ในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน กองโรคติดต่อทั่วจึงได้ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์โรคอย่างต่อเนื่อง และมีการยกระดับการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคบริเวณด่านช่องทางเข้า-ออกระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด่านท่าอากาศยาน โดยมีคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค และต่อมาจึงได้ใช้กลไกของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด 19 การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 และตามคำแนะนำของผู้บริหารและนักวิชาการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 และกำหนดมาตรการห้ามการเดินทางเข้า-ออกประเทศ และอนุญาตให้คนไทยที่ตกค้างอยู่ในต่างประเทศเท่านั้นที่สามารถเดินทางเข้าประเทศไทยได้โดยทุกคนที่เดินทางเข้ามาจะต้องกักตัวในสถานที่รัฐกำหนดอย่างน้อย 14 วัน และตรวจไม่พบเชื้อจึงกลับบ้านได้ จนถึงปลายปี 2565 สถานการณ์โรคเริ่มคลี่คลาย ศูนย์บริหารสถานการณ์ โควิด 19 จึงได้มีมติให้ผ่อนคลายมาตรการต่างๆ และยกเลิกภาวะฉุกเฉิน และเตรียมประกาศโรคโควิด 19 จากโรคติดต่ออันตรายเป็นโรคที่ต้องเฝ้าระวัง พร้อมทั้งจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากโรคติดต่ออันตรายเป็นโรคที่ต้องเฝ้าระวังตั้งแต่ 1 ต.ค. 2565

ความสำคัญของแผนแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564

1. ประเด็น แผนนี้เน้นการเตรียมความพร้อมรับมือต่อการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่

2. ความสอดคล้อง

2.1 แผนแม่บทที่ 13 แผนย่อยฯ ที่ 13.5

2.2 เป้าหมาย SDGs เป้าหมายที่ 3. สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมสวัสดิภาพสำหรับทุกคนในทุกวัย

2.3 พันธสัญญา –

2.4 ยุทธศาสตร์การป้องกันควบคุมโรค 4 การปรับปรุงระบบบริหารจัดการและการพัฒนาความร่วมมือ

3. เป้าหมายระยะยาว (ปี 2570)

3.1 กรณีที่มีโรคติดต่ออุบัติใหม่ สามารถควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ ไม่ให้เกิน Generation ที่ 2 ร้อยละ 100

3.2 สามารถลดการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในกลุ่มเสี่ยง เมื่อเทียบกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี

3.3 อัตราป่วยด้วยโรคโควิด19 ลดลงร้อยละ 20 จากปีที่ผ่านมา

4. การดำเนินงานที่ผ่านมา และการดำเนินงานต่อไป (Road Map)

4.1 การเฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์โรคติดต่ออุบัติใหม่ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคโควิด 19

4.2 การประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ เป็นการเตรียมความพร้อม หารือมาตรการ เพื่อความปลอดภัยและลดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผ่านกลไกคำสั่งคณะกรรมการ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

4.3 จัดทำแนวทางในการให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ พร้อมถ่ายทอดแนวทางในการให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ให้กับหน่วยงานเครือข่าย ได้แก่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลแม่ข่าย และสนับสนุนและจัดสรรวัคซีนไข้หวัดใหญ่ทั้งหน่วยงานเครือข่าย เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ และผู้ต้องขังทั่วประเทศ

4.4 จัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ใหม่ และเผยแพร่ให้กับหน่วยงานเครือข่าย

4.5 จัดทำแผนปฏิบัติการการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยผ่านกลไก คำสั่งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการฯ

4.5 สนับสนุนการดำเนินงานบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเข้าร่วมประชุม ศปก.ศบค. ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ทุกสัปดาห์ โดยร่วมกันในบทบาทของศูนย์ประสานงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข

4.6 ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำมาตรการในการป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคโควิด 19 ได้แก่ รวบรวมเล่ม คู่มือ แนวทางการการป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 จำนวน 3 เล่ม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์กองโรคติดต่อทั่วไป

ภารกิจสำคัญที่ดำเนินการ ได้แก่

1. การประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2562 วันศุกร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 มีการนำเสนอความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเตรียมความพร้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการความร่วมมือไปด้วยกันให้ครบรอบด้าน และสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และนำเสนอสถานการณ์โรคติดต่ออุบัติใหม่ที่สำคัญ พร้อมทั้งมีการพิจารณากรอบการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ใหม่ ภายใต้แผน

ยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งองค์การอนามัยโลกเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ จากข้อมูลสถานการณ์โรคพบว่าการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ เอ H1N1 เมื่อปี ๒๐๐๙ เริ่มต้นที่ประเทศเม็กซิโก เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ พบผู้ป่วยยืนยัน ๓๘ ราย ต่อมาภายในระยะเวลา ๑ เดือน พบผู้ป่วยยืนยัน ๑๒,๙๕๕ ราย ต่อมาวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ พบการระบาดในประเทศไทย เมื่อสิ้นสุดการระบาด พบว่าเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ เอ H1N1 2009 ใน ๒๑๔ ประเทศทั่วโลก และเมื่อสิ้นสุดการระบาด พบผู้เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ เอ H1N1 2009 จำนวน ๑๔,๒๘๖ ราย แสดงให้เห็นว่าการระบาดใหญ่ครั้งนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ เป็นเชื้อที่มีอยู่ในสัตว์เลือดอุ่น โดยเฉพาะในสัตว์ปีก สุนัข และมนุษย์ เชื้อมีการกลายพันธุ์ โดยการเปลี่ยนแปลงที่เล็กน้อย หรือโดยการผสมเชื้อภายในตัวสัตว์ เมื่อเชื้อมีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ที่แตกต่างไปจากเดิมมาก จนกลายเป็นสายพันธุ์ใหม่ ทำให้เกิดการระบาดใหญ่ขึ้น ซึ่งหากเกิดการระบาดใหญ่ขึ้นจะก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาล ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม ความมั่นคงของประเทศ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกรอบขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ และขอให้มีการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการฯ ให้แล้วเสร็จ โดยนำร่างแผนปฏิบัติการฯ นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อมฯ ต่อไป

๒. การประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันจันทร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ทั้งนี้เนื่องจากท่านนายกรัฐมนตรี มีความห่วงใยสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่เกิดขึ้นอย่างมาก และมีบัญชาให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการให้เป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด มีเป้าหมายหลัก คือ การป้องกันชีวิตและสุขภาพ ของคนไทยให้มีความปลอดภัยสูงสุด ส่วนประเด็นอื่น เป็นเรื่องรองเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจ มีมาตรการอื่นเยียวยาได้ แต่ชีวิตและสุขภาพ ถ้าได้รับผลกระทบ ติดเชื้อ ป่วย และ เสียชีวิตของประชาชน เยียวยา เอากลับคืนมาไม่ได้ ดังนั้นจึงจัดประชุมครั้งนี้ขึ้นเพื่อเป็นการหารือร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายนอกกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมรับมือกับการระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พิจารณามาตรการแบบบูรณาการในทุกด้าน ได้แก่ มาตรการด้านสาธารณสุข มาตรการด้านกฎหมาย มาตรการด้านการสื่อสารความเสี่ยงและมาตรการอื่น ๆ

๓. การประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ วันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ร่วมมือกันในการดำเนินการเตรียมรับมือ และแก้ไขสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ โดยร่วมกันดำเนินการตามแผนบูรณาการมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ ทุกหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อความปลอดภัยและลดผลกระทบของการระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ ในระยะที่ ๒ และระยะที่ ๓ โดยมีเป้าหมายการรับมือโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ ของประเทศไทย เพื่อ ๑. ลดโอกาสการแพร่เชื้อเข้าสู่ประเทศไทย มาตรการสำคัญ คือ เพิ่มสมรรถนะการคัดกรองและตรวจจับผู้ติดเชื้อ ๒. ประชาชนปลอดภัยจากโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ มาตรการสำคัญ คือ เพิ่มการเฝ้าระวังและลดการแพร่เชื้อในชุมชน และเพิ่มความพร้อมในการรักษาพยาบาล ๓. ลดผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมและเพิ่มความมั่นคงของประเทศ มาตรการสำคัญ คือ สร้างความเชื่อมั่น ของประชาชนและภาพลักษณ์ ของประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการลดผลกระทบ เตรียมความพร้อมในทุกระดับเพื่อรับมือกับภัยจากโรคระบาด

๔. การประชุมคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ครั้งที่ ๓ / ๒๕๖๓ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามสถานการณ์และความคืบหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังป้องกันควบคุม และแก้ไขสถานการณ์โรคติดต่อเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด และรายงานการดำเนินงานทุกวัน และพิจารณามาตรการภายใต้แผนบูรณาการความร่วมมือพหุภาคี เพื่อความปลอดภัยและลดผลกระทบจากโรคติดต่อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อชะลอการระบาด และดูแลรักษาผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ประกอบด้วยกลยุทธ์ ๖ ด้าน ได้แก่ การคัดกรองและเฝ้าระวังผู้ป่วยที่ด้านควบคุมโรค สถานพยาบาล และชุมชน การดูแลรักษาผู้ป่วย และป้องกันการติดเชื้อ การติดตามผู้สัมผัสโรคและควบคุมการระบาดในชุมชน การสื่อสารความเสี่ยง การใช้มาตรการทางสังคม และกฎหมาย การประสานงานและจัดการข้อมูล เพื่อให้ทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนร่วมกันเตรียมพร้อมในการรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดในประเทศในวงกว้างที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นเป้าหมายที่ ๑ ลดโอกาสการแพร่เชื้อเข้าสู่ประเทศไทย และชะลอการระบาดภายในประเทศกำหนดมาตรการควบคุมการระบาดในชุมชน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) หยุดให้ผู้ป่วยหยุดงาน หยุดเรียนโดยมีมาตรการชัดเจนที่ ๒) เลื่อน หรือ ดัดการ จัดกิจกรรมการชุมนุมขนาดใหญ่ ๓. เลี่ยง เลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีผู้คนแออัด ๔. ปิด ปิดสถานที่ที่เกิดการระบาด เป้าหมายที่ ๒ ประชาชนไทยปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนดมาตรการด้านการดูแลรักษาพยาบาล ๓ เรื่อง ดังนี้ ๑. เตรียมความพร้อมของสถานพยาบาล ๒. เตรียมห้องปฏิบัติการและเวชภัณฑ์ ๓. การป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยที่ประชุมมีมติ ให้คณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ประสาน ติดตาม กำกับ ขับเคลื่อน มาตรการบูรณาการความร่วมมือพหุภาคี เพื่อลดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้เป็นผลสำเร็จโดยเร็ว

โดยสรุปในช่วงระยะการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ฉบับที่ ๔ มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑. การจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๔) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นช่วงที่องค์การอนามัยโลกเชิญชวนให้ประเทศสมาชิกมีการประเมินตนเองถึงความพร้อมในการรับมือกับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ โดยในขณะนั้น กองโรคติดต่อทั่วไป ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนเตรียมการประเมินตนเอง ซึ่งพบว่าประเทศไทยยังขาดแผนเฉพาะในการรองรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ประกอบกับผลสรุปภาพรวมของการประเมินสถานการณ์โรค ผู้เชี่ยวชาญได้คาดการณ์ว่าการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่จะเกิดขึ้นอีกแน่นอน จากรายงาน พบว่า ๑๐๐ ปี ที่ผ่านมา เกิดการระบาดใหญ่ประมาณ ๕ ครั้ง ครั้งแรก ปี ค.ศ. ๑๘๘๙ เกิดการระบาดของเชื้อไข้หวัดใหญ่ H2N2 ที่ประเทศรัสเซีย ปี ค.ศ. ๑๙๑๘ เกิดการระบาดของเชื้อไข้หวัดใหญ่ H1N1 ที่ประเทศสเปน ปี ค.ศ. ๑๙๖๘ เกิดการระบาดของเชื้อไข้หวัดใหญ่ H3N2 ที่ประเทศฮ่องกง ปี ค.ศ. ๒๐๐๙ เกิดการระบาดใหญ่ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ H1N1 2009 ทั่วโลก โดยเฉลี่ยจะพบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ประมาณ ๒๐ ปี ต่อครั้ง เนื่องจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ เป็นเชื้อที่มีอยู่ในสัตว์เลือดอุ่น โดยเฉพาะในสัตว์ปีก สุกร และมนุษย์ โดยเชื้อมีการกลายพันธุ์ โดยการเปลี่ยนแปลงทีละน้อย หรือโดยการผสมเชื้อภายในตัวสัตว์ เมื่อเชื้อมีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ที่แตกต่างไปจากเดิมมาก จนกลายเป็นสายพันธุ์ใหม่ ก็จะทำให้เกิดการระบาดใหญ่ขึ้น ซึ่งหากเกิดการระบาดใหญ่ขึ้นจะก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาล ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม ความมั่นคงของประเทศ และความมั่นใจต่อรัฐบาล ซึ่งประเทศมหาอำนาจ รวมถึงประเทศในภูมิภาคอาเซียน ต่างมีการเตรียมความพร้อมเพื่อลดการสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมเช่นเดียวกัน โดยการพัฒนาศักยภาพหลายด้าน เช่น โรงงานผลิตวัคซีนไข้หวัดใหญ่ โรงงานผลิตยาต้านไวรัส ระบบเฝ้าระวังโรคและชันสูตรไข้หวัดใหญ่ ทั้งในคนและสัตว์ที่มีความไวสูง ห้องแยกผู้ป่วยป้องกันการติดเชื้อ ในทุกโรงพยาบาล ระบบการเลี้ยงและควบคุมโรคในสัตว์ปีก ที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งประเทศไทยสามารถยกระดับการเตรียมความพร้อมได้อีกมาก โดยการพัฒนาต่อยอดศักยภาพที่ได้สร้างไว้ และจะช่วยให้ประเทศมีความพร้อมรับมือกับภัยต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรับการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม

พร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และได้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. จัดทำมาตรการบูรณาการความร่วมมือพหุภาคีเพื่อลดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
ในช่วงต้นปี ๒๕๖๓ เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาในประเทศไทย และเริ่มมีการแพร่ระบาดไปยังประเทศอื่น ประเทศไทยจึงมีการเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด โดยยกระดับการคัดกรองผู้เดินทางจากเมืองอื่น ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๓ เปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๓ ณ ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน อาคาร ๒ ชั้น ๓ กรมควบคุมโรค เพื่อติดตามสถานการณ์ และประเมินมาตรการการดำเนินงาน พร้อมทั้งบริหารจัดการให้มีความเหมาะสม หลังจากนั้นประเทศไทยพบผู้ป่วยชาวจีนรายแรก ด้วยอาการไข้ที่สนามบินสุวรรณภูมิ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อให้การป้องกัน ควบคุมโรคมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประธานคณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ จึงมอบให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และมีการติดตามมาตรการ และผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

มาตรการภายใต้แผนบูรณาการความร่วมมือพหุภาคี เพื่อความปลอดภัยและลดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งมี ๓ เป้าหมาย คือ ๑. ลดโอกาสการแพร่เชื้อเข้าสู่ประเทศไทย และชะลอการระบาดภายในประเทศ ๒. ประชาชนไทยปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ ๓. ลดผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และเพิ่มความมั่นคงของประเทศ ด้วย ๒ มาตรการหลัก คือ ๑. มาตรการควบคุมการระบาดในชุมชน และ ๒. มาตรการด้านการดูแลรักษาพยาบาล

เป้าหมายที่ ๑ ลดโอกาสการแพร่เชื้อเข้าสู่ประเทศไทย และชะลอการระบาดภายในประเทศกำหนดมาตรการควบคุมการระบาดในชุมชน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑.) หยุด : ให้ผู้ป่วยหยุดงาน หยุดเรียนโดยมีมาตรการขดเชยที่เหมาะสม ส่งเสริมมาตรการ home isolation ตามความเหมาะสมเพื่อลดความแออัดของโรงพยาบาล ส่งเสริมการทำงานที่บ้าน หน่วยงานหลักได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข

๒.) เลื่อน : การเลื่อน หรือจัดการจัดกิจกรรมการชุมนุมขนาดใหญ่ หากจำเป็นต้องจัดงาน ผู้จัดจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานการป้องกันควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน

๓.) เลี่ยง : เลี่ยงการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีผู้คนแออัด สนับสนุนการทำธุรกรรม และการซื้อของonline หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักนายกรัฐมนตรี

๔.) ปิด : ปิดสถานที่ที่เกิดการระบาด เช่น โรงเรียน สถานที่ทำงาน เป็นต้น เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดในพื้นที่ที่มีประชากรจำนวนมาก เช่น โรงเรียน เรือนจำ โรงพยาบาล ค่ายทหาร และการพิจารณาประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหม

เป้าหมายที่ ๒ ประชาชนไทยปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกำหนดมาตรการด้านการดูแลรักษาพยาบาล ๓ เรื่อง ดังนี้

๑.) เตรียมความพร้อมของสถานพยาบาล : กำหนดโรงพยาบาลหลักที่จะใช้เป็นสถานที่รับผู้ป่วย จัดทำแผนเตรียมรับผู้ป่วยในพื้นที่โดยนำทรัพยากรของสถานพยาบาลทุกแห่งทุกสังกัดมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกำหนดสถานที่และจัดทำแผนการจัดการสถานที่ดูแลรักษาผู้ป่วยในกรณีที่ผู้ป่วยจำนวนมากเกินกว่าศักยภาพของโรงพยาบาลจะสามารถรับได้ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหมกระทรวงการอุดมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน

๒.) เตรียมห้องปฏิบัติการและเวชภัณฑ์: จัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ประเมินการ และจัดหาทรัพยากร และเวชภัณฑ์ในการดูแลผู้ป่วยให้เพียงพอ เช่น ห้องแยกโรคความดันลบ

เครื่องช่วยหายใจ ยาต้านไวรัส เป็นต้น และบริหารจัดการเวชภัณฑ์ระหว่างหน่วยงาน หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงการอุดมศึกษาฯ และกระทรวงพาณิชย์

๓.) การป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล: จัดระบบการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสถานพยาบาลประมาณการและจัดหาอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อให้เพียงพอ จัดทำแผนการจัดการกระจายและควบคุมการส่งออกอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อที่สำคัญ (กรณีที่เป็น) เช่น N95 ชุดป้องกันการติดเชื้อ เป็นต้น หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงสาธารณสุข

๓. ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนบูรณาการความร่วมมือพหุภาคี เพื่อความปลอดภัย และลดผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขและรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีผลต่อการท่องเที่ยวยั่งยืนในการสื่อสารตอบโต้ Fake News ประชาสัมพันธ์เชิงบวก เผยแพร่คลิป ๓ ภาษา เพื่อสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจต่อนักท่องเที่ยว และส่งเสริมรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ประชุมหารือร่วมกับภาคเอกชนที่อยู่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประมาณ ๖๐๐ คน เพื่อกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ภายใต้วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ มาตรการสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว มาตรการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ตกงาน และผู้ประกอบการจากสภาวะวิกฤต และมาตรการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยว ตามนโยบายไทยเที่ยวไทย เป็นต้น โดยรายละเอียดทั้ง ๔ มาตรการ จะมีการกำหนดเป็นโครงการย่อย และนำเสนอให้กับนายกรัฐมนตรี ต่อไป

กระทรวงการต่างประเทศ ประสานงานและให้ความช่วยเหลือเคลื่อนย้ายคนไทยกลับจากนครอู่ฮั่น และมณฑลหูเป่ย์ และประสานติดต่อใกล้ชิดกับคนไทยที่ยังคงอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตลอดจนการแจ้งเตือนให้คนไทยหลีกเลี่ยงการเดินทางไปต่างประเทศที่มีการระบาด นอกจากนี้ได้ติดตามมาตรการของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทย รวมถึงการทบทวนมาตรการการตรวจลงตราเพื่อหาทางป้องกันผลกระทบด้านความมั่นคงอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

กระทรวงคมนาคม หรือมาตรการเยียวยาผู้ประกอบการที่เป็นคู่สัญญากับกระทรวงคมนาคม โดยขยายเวลาการชำระหนี้ การบินไทยยกเว้นค่าธรรมเนียมในการเลื่อนตั๋วเดินทางให้แก่ผู้โดยสารที่จองตั๋วโดยสารไปประเทศที่มีการระบาด สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้เดินทางโดยจัดให้มีเครื่องวัดอุณหภูมิ พร้อมตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และ call center ให้ข้อมูลแก่ผู้เดินทาง สำหรับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) บริจาคเงิน ๒๐ ล้านบาท เพื่อจัดซื้อเครื่อง Thermos scan และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็นในการคัดกรองผู้โดยสารเข้าประเทศอย่างเข้มข้นตามมาตรฐานทุกช่องทาง รวมถึงเรือท่องเที่ยว และจุดผ่านแดนต่าง ๆ ร่วมกับด้านควบคุมโรคติดต่อ และกรมศุลกากรอย่างใกล้ชิด

กระทรวงมหาดไทย สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่โดยผ่านหอกระจายข่าว ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข อำนวยความสะดวกในการคัดกรองผู้ผ่านแดน ตามจุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่านแดนถาวร และช่องทางธรรมชาติต่าง ๆ ประสานโรงแรมเพื่อสรุปข้อมูลชาวต่างประเทศที่เข้าพัก และรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด จัดฝึกอบรมอาสาสมัครหมู่บ้าน จัดอาสาเพื่อจัดทำหน้ากากอนามัยแบบผ้า ประมาณ ๕๐ ล้านชิ้น

กระทรวงพาณิชย์ นำเสนอคณะรัฐมนตรี กำหนดสินค้า ๓ รายการเป็นสินค้าควบคุม ได้แก่ หน้ากากอนามัย ยาสีเคราะห์ (Spun bond) เจลล้างมือ ควบคุมการส่งออกหน้ากากอนามัย จัดหารือกับผู้ผลิตหน้ากากอนามัย และ E-commerce platform เพื่อบริหารจัดการปริมาณ และราคาเพื่อติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด สั่งการพาณิชย์จังหวัด ออกตรวจพื้นที่ทุกวัน ได้จับกุมดำเนินคดีผู้จำหน่ายเกินราคา และไม่ติดป้ายราคาแล้ว ๓๖ ราย จัดสรรหน้ากากอนามัย

ให้กับผู้จำเป็นเร่งด่วน จำนวน ๖.๔ ล้านชิ้น ไปยังองค์การเภสัชกรรม กรมการค้าภายใน การบินไทย และร้านขายยา เพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชนต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรม กำชับให้โรงงานผลิตเต็มอัตราการผลิต สำหรับโรงงานผลิตที่ส่งออกไปลดการส่งออก โดยให้จำหน่ายภายในประเทศมากขึ้น รวมถึงขอความร่วมมือโรงงานที่อยู่ในเขตและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม เผื่อระวังป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งให้ข้อมูลหากเกิดการแพร่ระบาดในโรงงาน

กระทรวงกลาโหม จัดชุดแพทย์และชุดประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์แจกจ่ายหน้ากากอนามัย สนับสนุนอาคารรับรองกิจการสวัสดิการ กองทัพเรือ (สัตหีบ) เป็นพื้นที่กักกันโรคสำหรับคนไทยกลับจากเมืองอู่ฮั่น จัดชุดคัดกรอง ณด่านทางบก / ท่าเรือ / ท่าอากาศยาน และเตรียมการจัดเตรียมพื้นที่มณฑลทหารบก ๓๕ แห่ง โรงพยาบาลทหาร ใช้ในการควบคุมโรคเพิ่มเติม กรณีจำเป็น หากมีการแพร่ระบาดของโรคขยายวงกว้างและการเตรียมการจัดตั้งโรงพยาบาลสนามในส่วนกลาง เมื่อได้รับการขอความช่วยเหลือ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จัดตั้งศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม และดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ส่งผลให้ข่าวปลอมลดลงร้อยละ ๗๐ และมีแผนดำเนินการจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย จัดหาทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบและกระจายข่าวที่ถูกต้องไปยังประชาชน คัดกรองข้อมูลโดยใช้ big data ใช้กระบวนการทางกฎหมายกับผู้ปล่อยข่าวปลอม และส่งเสริมให้ประชาชนมีวิจารณญาณในการอ่าน และแชร์ข้อมูล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งการกระจายผลผลิตในประเทศให้สูงขึ้นด้วยการประชาสัมพันธ์คุณค่าทางอาหารและ/หรือใช้ช่องการค้าออนไลน์ เน้นการขนส่งในประเทศเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคให้มากขึ้นตั้งแต่ต้นฤดูการผลิต ผลไม้บางชนิดให้ช้าลงกว่าเดิม เช่น ลำไย ทุเรียน รวมถึงหาทางเปิดตลาดใหม่ ที่มีศักยภาพและกำลังซื้อสูง ทำการเผื่อระวังโรคที่มีค้างคาวเป็นพาหะอย่างต่อเนื่อง โดยวางแผนร่วมกับ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ซึ่งได้มีการเผื่อระวังเชื้อไวรัส ๕ แพมิลีที่เคยมีการรายงานตรวจพบ ในค้างคาว ปัจจุบันไม่พบเชื้อโรคที่มาจากค้างคาว

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย นวัตกรรม สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ให้ทุนวิจัยพิเศษ และเร่งด่วนในประเด็นเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ จำนวน ๑๘ โครงการ ใน ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑. การศึกษาทางพันธุกรรมและทางชีววิทยาของไวรัสเพื่อความเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงของเชื้อ ๒. แบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อความเข้าใจการแพร่กระจายของเชื้อสำหรับการเตรียมรับมือการแพร่ระบาดของไวรัส ๓. การพัฒนาวิธีการวินิจฉัยและการผลิตชุดตรวจเพื่อวินิจฉัยโรคที่แม่นยำ รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ ของประเทศ ๔. การศึกษาเรื่องยาและวัคซีนที่ใช้ในการควบคุมและป้องกันโรคอย่างทันทั่วถึง และ ๕. การวิจัยในด้านอื่น ๆ ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จัดประชุม Forum กับนักวิจัย “รวมพลคนวิจัย สู้ภัยไวรัสโคโรนา” (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) และดำเนินการร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขจัดตั้ง Co-unit ทำหน้าที่ประสานงาน และพิจารณางานวิจัยที่มีความจำเป็นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปออกประกาศมาตรการเผื่อระวังการระบาดของโรคจากไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในสถาบันอุดมศึกษา จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางการวิจัยและวิชาการ (RKEOC) ทำหน้าที่เป็นหน่วยดำเนินการและประสานงานในการสังเคราะห์ ประมวลข้อมูลในเชิงวิชาการ และสนับสนุนการวิจัย ร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีประกาศกรมอุทยานฯ เรื่อง การเผื่อระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เป็นพื้นที่รับผิดชอบ จัดทำหนังสือแจ้งเวียนมาตรการกรมอุทยานฯ ต่อสถานการณ์การระบาดเพื่อขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ ตามคำแนะนำของ กระทรวงสาธารณสุข มีการบังคับใช้กฎหมาย ปรามปราม ป้องกัน และการให้คำแนะนำแก่ประชาชน ปรามปรามและจับกุมผู้ล่า หรือบริโภคค้างคาวและสัตว์ป่า ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านกฎหมาย ให้คำแนะนำแก่ประชาชนแจ้งเหตุเกี่ยวกับค้างคาวผ่านสายด่วน ๑๓๖๒ จัดทำคำแนะนำการปฏิบัติตัวของ

นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวในถ้ำที่มีค้างคาว จัดทำคำแนะนำการปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสัตว์ป่า บูรณาการ ร่วมกันในการตรวจตราและเฝ้าระวังโรคตามด่านตรวจสัตว์ป่า/แนวชายแดน

กระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินการประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง มาตรการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์และการประชาสัมพันธ์การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แจ้งเวียนข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และแก้ไขสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประกาศเรื่อง การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาทุกระดับ เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์อย่าง ใกล้ชิดทาง <https://ddc.moph.go.th> หรือ สายด่วน ๑๔๒๒ ของกรมควบคุมโรค

กระทรวงแรงงาน ดำเนินการ รณรงค์ ๑๐ มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนี้ ๑. กำหนดนโยบาย/มาตรการ ๒. จัดทำแผนรองรับ/เตรียมความพร้อม ๓. ประชาสัมพันธ์ความรู้ ๔. ตรวจคัดกรองเบื้องต้น ๕. เฝ้าระวัง/ประสานงาน ๖. รณรงค์ให้สวมหน้ากาก ๗. ทำความสะอาดและติดตั้งเจลล้างมือในพื้นที่การสื่อสาร ๘. ทำความสะอาดพื้นที่ในหน่วยงาน ๙. ซ้อมแผนเตรียมความพร้อม และ ๑๐. มาตรการเฝ้าระวังพิเศษ ในกรณีพนักงานติดต่อชาวต่างชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลในภาวะวิกฤติ กรมประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง โดยเน้นในประเด็นหลัก คือ สร้างความเชื่อมั่น และฟื้นฟูการท่องเที่ยว ให้ความรู้สู่ประชาชน ตามสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้งตอบโต้ข่าวเท็จ

กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (EOC) ตั้งแต่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ ประชุม EOC เพื่อติดตามและประเมินสถานการณ์โรค เวลา ๐๗.๓๐ น. ทุกวัน และประชุม Video Conference เพื่อสื่อสาร/สั่งการ และติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
